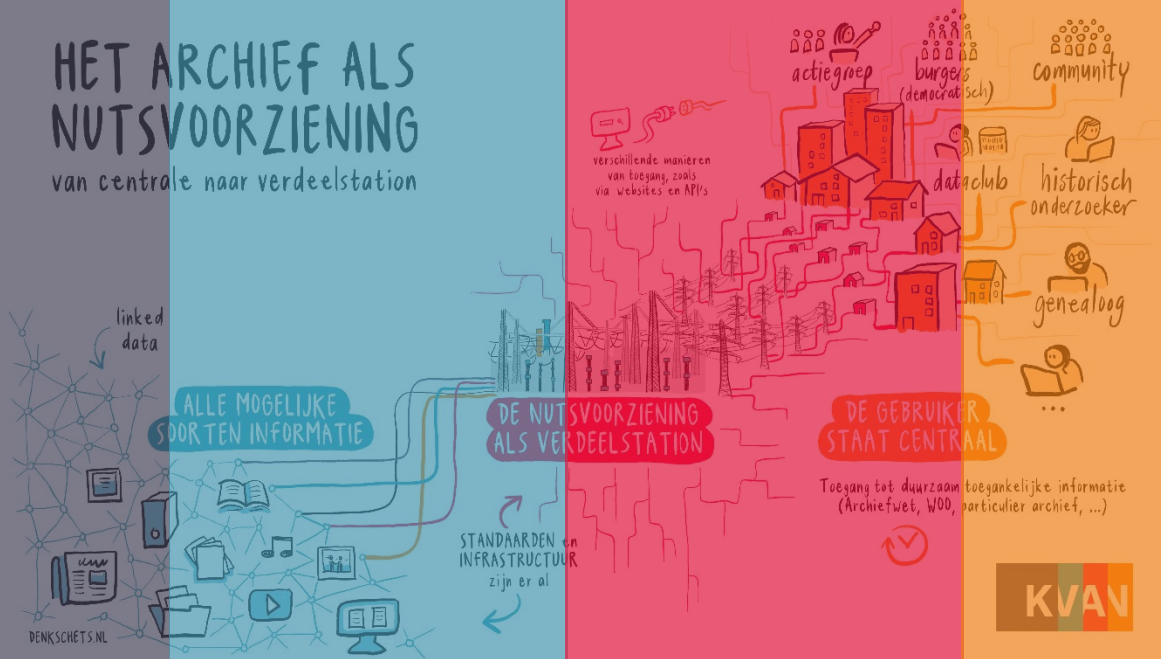

Het archief als nutsvoorziening

Best practice: Woo dienstverlening door het Noord-Hollands Archief

HET ARCHIEF ALS
NUTSVOORZIENING
van centrale naar verdeelstation

November 2025

Introductie

Het archief als nutsvoorziening

Het archief van de toekomst is: Het archief als nutsvoorziening. KVAN neemt het voortouw in de transitie van centrale naar verdeelstation. Door het delen van showcasedocumenten met *best practices* bieden wij inspiratie over hoe andere archiefinstellingen dit vormgeven. Om kennis te delen en als hulpmiddel. Van welke werkwijzen hebben zij gebruik gemaakt?

Een archief als nutsvoorziening kent vele uitingen en de weg ernaartoe kan verschillend zijn.

Belangrijk zijn de drie principes van:

- de gebruiker staat centraal
- historische én actuele informatie
- archief als verdeelstation van informatie

Best practice: Woo-dienstverlening door het Noord-Hollands Archief

Deze best practice gaat over hoe het Noord-Hollands Archief al vanaf de creatie van informatie een actieve rol wil spelen. Een belangrijk onderdeel hiervan is de ontwikkeling van een nieuwe dienstverlening rondom de Wet open overheid. Daarmee positioneert het Noord-Hollands Archief zich komende jaren verder als hét informatiecentrum voor de inwoners van Noord-Holland. Het uiteindelijke doel? Samen werken aan een transparantere overheid, waarbij overheidsinformatie niet alleen toegankelijk is, maar ook duurzaam vindbaar blijft voor iedereen.

In dit kennisdocument neemt Lizanne Gille - van der Zweth ons mee in de praktische en strategische stappen die hierin gezet zijn.

De afdeling Kenniscentrum Overheid ondersteunt overheidspartners met expertise en innovatieve oplossingen voor de uitdagingen omtrent de duurzame toegankelijkheid van open en betrouwbare overheidsinformatie. De afdeling heeft als kerntaak samen met overheidspartners na te denken over veelzijdige informatievraagstukken en begeleiding te bieden bij digitale en analoge overbrengingstrajecten.

KVAN biedt met dit document een gestructureerd overzicht van een best practice, inclusief de aanpak, metingen en strategische inzichten.

Wij danken Lizanne Gille – van der Zweth van Noord-Hollands Archief voor haar medewerking.

1. Proof of Contexts: het project

Het Noord-Hollands Archief positioneert zich als hét informatiecentrum voor inwoners van Noord-Holland.

Projecteigenaar, organisatie en materiaal

Naam:	Lizanne Gille - van der Zweth (adviseur digitale archivering)
Organisatie:	Noord-Hollands Archief
Projecttitel:	Woo dienstverlening door het Noord-Hollands Archief
Type materiaal:	Actieve en passieve Woo-informatie Ondersteuning
Software/toeleveranciers:	Minimum Viable Product is gebouwd op basis van het CBS van De Ree.

1. Projectbeschrijving

1.1. Beschrijving

Het project Woo dienstverlening door het Noord-Hollands Archief richt zich op het opnemen, beheren en publiceren van zowel actieve als passieve Woo-informatie op een speciaal ingericht publicatieplatform. Dit platform biedt burgers, overheden, inwoners en andere gebruikers één centrale toegang tot alle relevante informatie. Dat publicatieplatform brengt het Noord-Hollands Archief naar het begin van de informatieketen, waardoor de latere overbrenging naar het archief zonder problemen verloopt. Uiteindelijk komt al het materiaal — analoog, digitaal, historisch en actueel — op vloeiende wijze bijeen. Het Noord-Hollands Archief ondersteunt het Woo-publicatieplatform met aanvullende diensten en een passende dienstverlening.

3 partners GR NHA

Rijk

gemeente Haarlem

gemeente Velsen

Totaal 18 overheidspartners

3 partners in GR NHA

provincie

9 gemeenten

5 gemeenschappelijke regelingen

1.2. Huidige stand van zaken

Ontwikkeling publicatieplatform

Het Noord-Hollands Archief heeft in samenwerking met de technische partners een publicatieplatform ontwikkeld en dit succesvol end-to-end getest. Hierbij werkte één van hun 18 overheidspartners actief mee aan de ontwikkeling en de andere overheidspartners waren betrokken. Er zijn zowel interne tests met fictieve data als tests met echte data uitgevoerd. Daarbij is er gekeken hoe het informatiepakket rondom Woo-informatie door de keten stroomt en uiteindelijk op het publicatieplatform verschijnt. De ervaringen en samenwerking tussen de overheidspartner, het Noord-Hollands Archief en de leverancier van het zaakstelsel waren zeer positief.

Lancering

Het Noord-Hollands Archief verwacht in december live te gaan met de eerste overheidspartner en het platform officieel te lanceren. Achter de schermen werkt het Noord-Hollands Archief intussen nog volop aan de overgang van project naar reguliere lijnwerkzaamheden.

Dit omvat onder andere:

- de inbedding in de organisatie,
- het verdelen van taken,
- het aanpassen van werkprocessen,
- het opstellen van werkinstructies.

Zo zorgt het Noord-Hollands Archief er op voorhand voor dat de **dienstverlening** goed kan worden voortgezet na de lancering. Hoewel het nu om één overheidspartner gaat, zet het archief zich in 2026 in op de aansluiting van meer partners.

De **infrastructuur is schaalbaar** en met de aansluiting van meer overheidspartners, kan het NHA beetje bij beetje opschalen.

Starten met één partner

Vanaf de start heeft het Noord-Hollands Archief de overheidspartners geïnformeerd over de ontwikkeling van het project en geïnformeerd naar wie interesse heeft in samenwerking. Verschillende partners hebben meegedacht, en met een partner is het ontwikkeltraject actief op gang gebracht. Deze partner is al aangesloten gebleven tijdens de eerste fase, bij de proof of concept, sinds 2023. Door kleinschalig te starten met één overheidspartner, zijn de **lijnen kort** en is er een **goed overzicht** op het verloop van het project behouden.

Minimum Viable Product

In dit project is de Proof of Concept gebruikt om het idee te testen, en de Minimum Viable Product (hierna: MVP) is de minimale eerste operationele versie van zowel de infrastructuur met het Woo-publicatieplatform.

De MVP bestaat uit een publicatieplatform waarin Woo-informatie kan worden opgenomen, beheerd, gepubliceerd en gedeeld met inwoners van Noord-Holland en daarbuiten.

Het is een schaalbare, toekomstbestendige oplossing die geschikt is voor verschillende typen informatie binnen de categorieën Woo-informatie en beschikt over een koppeling met de landelijke Woo-index.

Het platform biedt **één centrale plek** voor alle overheidspartners in de regio, waardoor inwoners en journalisten niet langer verschillende gemeentelijke websites hoeven te raadplegen. Gemeenten hoeven geen eigen oplossingen meer te bouwen of te onderhouden, omdat het platform volledige dekking biedt voor alle informatiecategorieën. Door de landelijke koppeling ondersteunt het platform overheidspartners bij hun beheerlast.

Daarnaast maakt het publicatieplatform het mogelijk om nu al ervaring op te doen met processen rondom digitaal te bewaren informatie. Dit helpt bij het gezamenlijk bouwen aan de pijplijn voor toekomstige overbrenging naar het E-depot. Het Noord-Hollands Archief richt zich hierbij op het **opnemen, beheren en publiceren van de informatie**; de samenstelling en inhoudelijke kwaliteit van de informatiepakketjes blijft de verantwoordelijkheid van de overheidspartners.

1.3. Organisatie & Strategie

Visie en digitale strategie

Het Noord-Hollands Archief wil één centrale plek bieden waar alle inwoners van Noord-Holland informatie kunnen vinden, gebruiken en hergebruiken—zowel historische als actuele informatie. Het uitgangspunt is dat het voor gebruikers niet uitmaakt of informatie afkomstig is uit de Archiefwet of de Woo; wat telt, is dat burgers toegang hebben tot die informatie en daardoor beter kunnen meedoen en participeren.

De visie richt zich enerzijds op het praktisch verbinden en toegankelijk maken van informatie en anderzijds op het gezamenlijk met overheidspartners bouwen aan een open en transparante overheid.

Toegevoegde waarde: Kansen voor archief, burger en overheid

Er liggen kansen voor alle partijen, zo omschrijft Lizanne Gille – van der Zweth.

In functionele zin is de Woo een logisch verlengde van de Archiefwet. Beide wetten gaan over immers over *openbaarheid van overheidsinformatie*, maar vanuit een ander moment in de levenscyclus:

- Woo: gaat over actuele informatie die een overheid in het heden beheert en openbaar moet maken.
- Archiefwet: gaat over informatie die blijvend moet worden bewaard en na verloop van tijd wordt overgebracht naar een archiefbewaarplaats.

Daarmee is de Woo eigenlijk een "voorportaal" van de Archiefwet, omdat goede openbaarmaking (Woo) vraagt om goed informatiebeheer, en dat sluit aan bij de doelen van de Archiefwet: duurzaam toegankelijk houden van informatie. Juridisch gezien zijn het uiteraard twee aparte regimes.

De kern blijft echter dat de burger recht heeft op toegang tot informatie.

Wanneer archieven hun rol iets verbreden en ook de Woo-dienstverlening verzorgen, profiteren burger, archief en overheid:

- Archieven kunnen de burger beter ondersteunen door **informatie eenvoudiger vindbaar** te maken en duurzaam te bewaren
- Bovendien ligt er een rijke kans voor archieven om aan het begin van de keten met overheidspartners mee te denken over hun informatiehuishouding, waardoor de overbrenging van digitaal materiaal beter kan worden ingericht en op lange termijn minder problemen ontstaan.
- Overheden profiteren doordat zij **beter aan wet- en regelgeving kunnen voldoen**;
- En overheden worden **deels ontzorgd** door de ondersteuning vanuit de archieven.

Het Noord-Hollands Archief begreep van veel overheidspartners dat er geworsteld wordt met een goede inrichting van die informatiehuishouding rondom Woo. Het archief pakte hierin haar rol op door overheidspartners te helpen.

Het hoort bij het stuk *archiving by design*, waarbij het Noord-Hollands Archief advies geeft over de **informatiehuishouding en duurzame opslag**. Vanuit het ‘Kenniscentrum overheid’ ondersteunt het Noord-Hollands Archief hun partners bij informatievraagstukken, en dit project maakt daar onderdeel van uit.

Goed beheerde en toegankelijke overheidsinformatie is randvoorwaardelijk om aan zowel passieve als actieve openbaarmaking te kunnen voldoen, dus ook daar ligt een gezamenlijke kans. Daarnaast biedt de Woo **urgentie** om samen te werken aan een transparante overheid, waarin overheidsinformatie niet alleen toegankelijk is, maar ook duurzaam vindbaar voor iedereen. Dat sluit aan bij de kracht van het archief: **nadenken over duurzame toegankelijkheid vanaf het moment dat informatie wordt gecreëerd**. Uiteindelijk helpt dat zowel de overheidspartner als de burger en iedereen die recht heeft op toegang tot informatie.

Toegevoegde waarde voor interne processen

Kennis genomen van het feit dat instappen als archief op de Woo-dienstverlening burger, overheid én archief ten goede komt. Is er nóg een groot voordeel voor archieven te benoemen. Het project heeft het Noord-Hollands Archief intern geholpen doordat het **eerder en gericht in gesprek** is geraakt met overheidspartners over informatiehuishouding.

Een groot voordeel daarbij is dat het **hoog op ieders agenda** staat, daardoor krijgt het veel aandacht (en middelen). Het archief kan meer naar voren treden. Door **al vroeg met informatie aan de slag** te gaan, wordt het later makkelijker om dossiers samen te stellen, informatie terug te vinden en zowel passief als actief te publiceren. Bij overbrenging scheelt dit herstelwerk, omdat er al is nagedacht over hoe informatie gepubliceerd en gearchiveerd wordt.

Zo ontstaat de kans om technisch samen aan die informatie-pijplijn te bouwen en te onderzoeken hoe **processen soepeler** en beter kunnen worden ingericht. Dat gaat in de toekomst een **hoop geld, tijd en moeite besparen** en bovenal toegankelijker informatie opleveren.

Zo'n informatie pijplijn werd al wel toegepast voor vervroegde overbrenging, maar door dit project werd die kennis uitgebreid en is er een waardevolle wisselwerking ontstaan die dat proces nog verder heeft verbeterd.

Het project versterkt ook de rol van **het archief als sparringspartner en kennispartner**.

Overheidspartners kunnen bij het archief terecht met vragen en voor het meedenken zowel praktisch als inhoudelijk. Het archief ziet ook de kant van de partners en waar zij tegenaan lopen en waar hun behoeften liggen. Dat versnelt het proces om tot effectieve oplossingen te komen. Met **regiobijeenkomsten** ontstaan gesprekken, wordt kennis gedeeld en helpen ze elkaar verder. Dat is een enorme meerwaarde. Niet alleen over Woo- of Archiefwettelijk materiaal, maar breder dan dat. Alle expertises raken beter in gesprek met elkaar waardoor er een **breder samenwerking** en versoepeling ontstaat. Die wisselwerking is erg waardevol.

Start van de Woo-dienstverlening

Het Noord-Hollands Archief heeft in de loop van de tijd veel kennis gedeeld met het Stadsarchief Amsterdam en het Westfries Archief. Zij hebben tijd genomen om hun **ervaringen te delen**, en die uitwisseling heeft het Noord-Hollands Archief enorm geholpen om op te starten.

Lizanne Gille - van der Zweth hoopt dat andere archiefbewaarplaatsen uiteindelijk dit voorbeeld gaan volgen, omdat dit niet alleen een Noord-Hollands vraagstuk is, maar een **landelijk vraagstuk**.

Ze nodigt dan ook andere archiefbewaarplaatsen uit om bij interesse gewoon eens contact te zoeken of die vragen te stellen. “Het is belangrijk dat kennis niet binnen één organisatie blijft, maar dat we elkaar inspireren en de samenwerking opzoeken. Een deel van hoe wij het hebben ingericht, is ontstaan in gesprekken met het Stadsarchief Amsterdam en het Westfries Archief.”

Het is belangrijk dat het management en projectgroepleden dezelfde visie delen. Het is geen initiatief van één groepje; de hele organisatie moet het omarmen. Binnen Noord-Hollands Archief is dat vanaf het begin het geval geweest en dat maakt ook dat medewerkers de ruimte kregen om hiermee aan de slag te gaan.

Daarnaast waren er ook al langer signalen vanuit overheidspartners. Doordat het Noord-Hollands Archief veel contact met hen hadden — onder andere rondom vervroegde overbrenging — zag het archief in dat er behoefte was aan ondersteuning bij Woo-informatie, zowel technisch als qua beheer. Die signalen hebben tijd nodig gehad om te landen, waarna het Noord-Hollands Archief begonnen is met een **Proof of concept** om te kijken of die vragen van de overheidspartners eenvoudig opgelost konden worden.

De visie van het MT speelde hierbij een grote rol. Het sluit aan op wat de organisatie al deed:

- kennispartner zijn,
- samenwerken aan een open en transparante overheid,
- informatie kunnen hergebruiken en duurzaam toegankelijk maken.

Dat 'denken' zit al diep in de organisatie en haar medewerkers verankerd. Het oppakken van de Woo-dienstverlening was daarom een **logische 'next step'**.

Projectaanpak

Binnen het Noord-Hollands Archief is een **projectgroep** ingesteld dat het project begeleidt. Ook is er heel actief gestimuleerd op een projectmatige aanpak en ontwikkelde het Noord-Hollands Archief een **interne toolkit** met documenten, procesbeschrijvingen, stroomschema's en communicatie-instrumenten om projecten gestructureerd te kunnen uitvoeren.

Het Noord-Hollands Archief gebruikt een interne methodiek projectmatig werken, geïnspireerd op bestaande modellen, aangevuld met **trainingen in projectmatig werken**, projectleiderschap en projectmedewerker-rollen. Belangrijke pijlers zijn:

- duidelijke deadlines,
- goed verdeelde rollen,
- constructieve evaluatiemomenten,
- projectfasering.

Fasering en planning is belangrijk en ook ieder nieuw idee of concept moet getoetst worden. Dat begint met de vorming van een startdocument, een pitch en akkoord door het MT (getoetst op onder andere missie, visie). Daarbij wordt expliciet gekeken naar benodigde middelen: financieel én personeel.

Na de **Proof of concept** is er voor dit project gekozen voor een **externe projectleider**, ingezet om focus te houden op doorlooptijd en doelrealisatie. De inhoudelijke expertise blijft bij de organisatie; de projectleider bewaakt het proces en houdt afstand om objectief te sturen.

Kern visie

- Eén centrale toegangspoort tot actuele én historische overheidsinformatie
- Woo + Archiefwet als één logische informatieketen
- Focus op recht van de burger op informatie en participatie

Toegevoegde waarde voor burger, archief, overheid

- **Burger:** informatie makkelijker vindbaar en herbruikbaar
- **Archief:** eerder aan tafel, betere digitale overbrenging
- **Overheid:** beter voldoen aan wetgeving, deels ontzorgd

Toegevoegde waarde: interne impact Noord-Hollands Archief

- Eerder en gericht gesprek over informatiehuishouding
- Efficiëntere processen, minder herstelwerk bij overbrenging
- Versoepeling processen bespaart in toekomst een hoop geld, tijd en moeite en draagt bij aan toegankelijker informatie
- Versterkte positie als kennispartner

Opstarten project: Samen leren en opschalen

- Vooraf geleerd van Stadsarchief Amsterdam en Westfries Archief
- Uitnodiging aan andere archiefbewaarplaatsen om aan te haken
- Woo-dienstverlening als logische 'next step' voor archieven

Projectmatige aanpak

- Projectgroep + interne toolkit (processen, stroomschema's, communicatie)
- Heldere rollen, deadlines, evaluatiemomenten en fasering
- Startdocument + pitch + MT-go voor nieuw idee of concept
- Externe projectleider voor focus; inhoud blijft bij Noord-Hollands Archief experts

2. Projectplan

2.1. Roadmap

Er is niet één projectplan. Er is een **roadmap**, waarin **één spoor** de Woo-dienstverlening beslaat. De **tussenstations** kun je zien als de drie grote onderdelen, die ieder een eigen projectplan vormen:

1. De **proof of concept**, waarin het NHA heeft onderzocht hoe haalbaar het is om op basis van de bestaande infrastructuren en de vraag vanuit de overheidspartners een Woo-dienstverlening in te richten.
2. Het **minimal viable product**, waarin de basisinfrastructuur is gebouwd en een eerste werkende versie (informatie-pijplijn en platform) is neergezet.
3. De **implementatiefase**, waarin de dienstverlening stap voor stap wordt ingericht, uitgerold en opgeschaald.

Binnen deze fasen hebben zich zowel momenten voorgedaan die de voortgang hebben versneld als uitdagingen die voor vertraging zorgden.

2.2. Tegenslagen in het opzetten van de Woo-dienstverlening

Het Noord-Hollands Archief dacht aanvankelijk te kunnen voortbouwen op de al aanwezige technische infrastructuur. Uit **gebruikersonderzoek** (met o.a. burgers) bleek echter dat deze oplossing niet voldeed aan de verwachtingen en niet voldoende geschikt was voor Woo-informatie. Bovendien had de organisatie de wens om de infrastructuur direct **schaalbaar** en daarmee toekomstbestendig in te richten. De bestaande systemen bleken niet schaalbaar genoeg voor grote aanleveringen en toekomstige groei. En ook de beoogde gebruikerservaring en vindbaarheid konden ermee niet worden gegarandeerd.

Met die bevindingen ontstond er een periode waarin een grote **strategische afweging** moest worden gemaakt. Investeren in een uitbreiding van het oude systeem of investeren in een nieuwe oplossing. Dat is een complexe afweging waar veel bij komt kijken. En vanzelfsprekend, niet op de laatste plaats omdat er **zorgvuldig met publieke middelen** moet worden omgegaan.

Er is vervolgens zeer zorgvuldig en uitgebreid in kaart gebracht aan welke **eisen zo'n infrastructuur** moet voldoen. Belangrijke pijlers hierin waren:

- betrouwbaarheid/beveiliging,
- goede zoek- en vindmogelijkheden (gebruikersvriendelijkheid),
- schaalbaarheid,
- toekomstbestendigheid.

Uiteindelijk koos het Noord-Hollands Archief voor een combinatie van bestaande software en een nieuwe module van een vertrouwde leverancier, zodat er verder gebouwd kon worden op een stabiele basis.

2.3. Geslaagde end-to-end test als groot mijlpaalmoment

Met de keuze voor gedeeltelijk nieuwe investering en ontwikkeling en met medewerking van de afdeling IT & Innovatie afdeling, accountmanager en externe projectleider is de MVP inmiddels gerealiseerd.

Het volledige proces – van informatiepakket klaarzetten, technische checks en uploaden tot publiceren – is door het Noord-Hollands Archief in één keer succesvol doorlopen.

Iedereen die vanaf het begin betrokken was, werd uitgenodigd en aanwezig.

Het vieren van zo'n mijlpaal werkt echt, geeft Lizanne Gille- van der Zweth aan: “dat geeft een enorme boost.” Een gezamenlijke succeservaring! Het live zien verschijnen van de publicaties zorgt voor een feestelijk moment en ieders inspanningen worden expliciet erkent op zo'n moment.

Het **afronden van projectfases** is door het NHA telkens heel bewust gedaan. Met bijbehorende evaluatiegesprekken en eindverslag. Zo'n duidelijke afronding helpt in het proces van **afbakenen en overzicht** behouden.

Doelen herijken

Na elke fase is er ruimte om met het team eerlijk naar de resultaten te kijken: werkt het, wat kan beter, en wat moet de volgende stap worden? Deze iteratieve manier van werken versterkte het project. En het geeft de mogelijkheid om doelstellingen te herijken op basis van de nieuwe verworven inzichten.

Inmiddels staat de livegang gepland voor december 2025. Dat wordt gezien als een belangrijk en positief moment voor de organisatie.

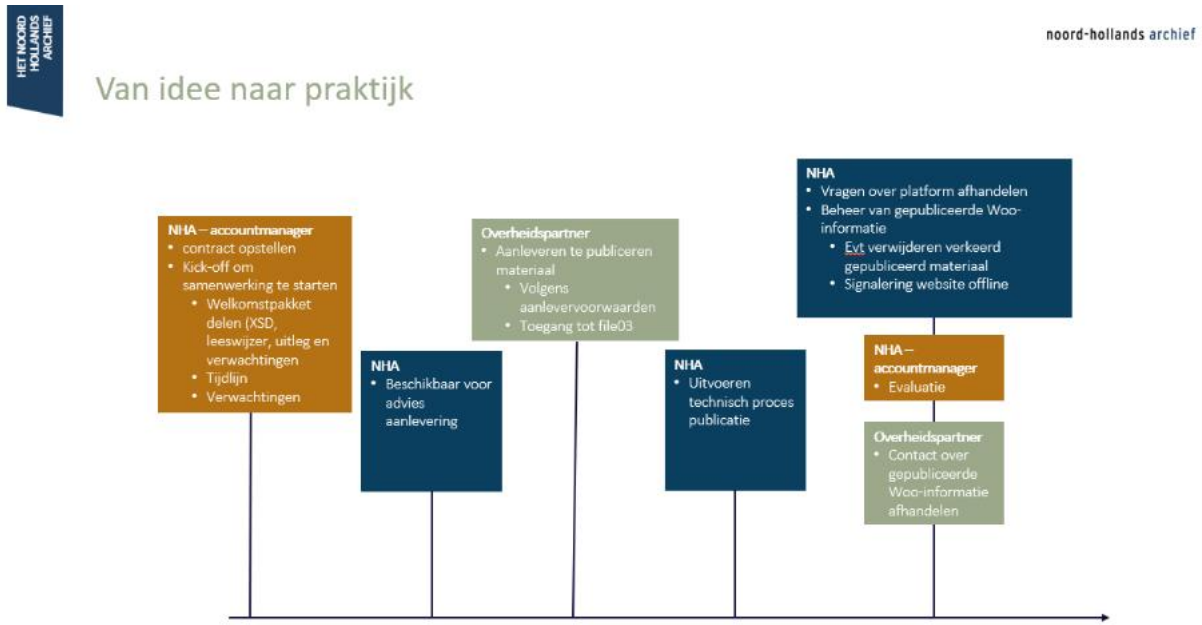
Veranderingen

De ambitie is consistent geweest, toch ziet Lizanne Gille – van der Zweth wel veranderingen.

Vooraf, in 2023, was de inschatting dat het Noord-Hollands Archief eerder een werkende Woo-dienstverlening in gebruik zou hebben gehad. De ambitie is echter niet gewijzigd geweest, maar de complexe, zorgvuldige afwegingen hadden meer tijd in beslag genomen dan wellicht gehoopt. De organisatie had **meer tijd nodig**, en dat is achteraf gezien eigenlijk heel goed geweest. De organisatie is, door de tijd te nemen, er **nóg** verder in meegegroeid.

2.4. Rollen binnen de Woo-dienstverlening

Accountmanager: Verantwoordelijk voor het opstellen van contracten, het juridisch correct regelen van de samenwerking, het organiseren van de kick-off en het versturen van het welkomstpakket. Deze rol fungeert als eerste aanspreekpunt voor de overheidspartner.

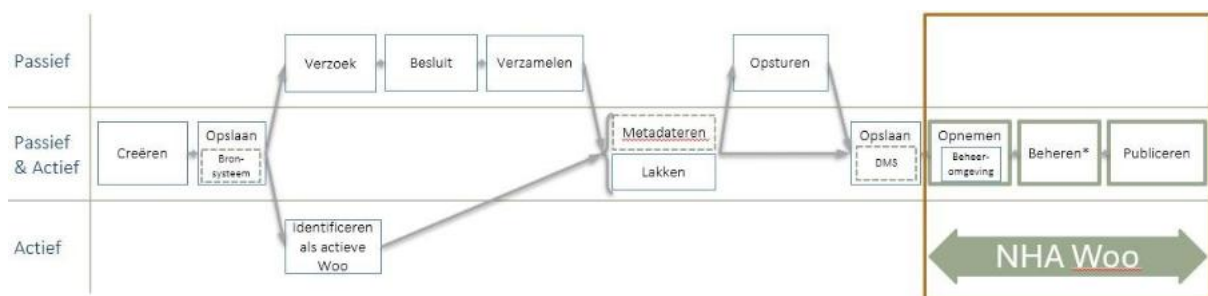
Technische uitvoering / beheer (IT & Innovatie afdeling): Medewerkers die zich bezighouden met de technische kant van het platform: het begeleiden van de aanleveringen, het beantwoorden van technische vragen en het organiseren van het beheer van gepubliceerde informatie. Plus de uptime garanderen van het platform.

Functionieniveau / taakverdeling in ontwikkeling

Alle expertise is aanwezig, maar de precieze verdeling van werkzaamheden moet nog worden uitgekristalliseerd. NHA onderzoekt momenteel wie welke taken op zich neemt, hoeveel tijd daarvoor nodig is, en hoe de rollen structureel te beleggen om een stabiele dienstverlening te waarborgen.

Overheidspartner

De overheidspartner heeft eigen verantwoordelijkheden binnen het proces; er ligt een globale taakverdeling waarin staat welke onderdelen bij de overheidspartner en welke bij het Noord-Hollands Archief horen.

Roadmap Woo-dienstverlening

- Geen vast projectplan, maar **roadmap met Woo-spoor met 3 fasen**
- **1. Proof of concept:** haalbaarheid Woo op bestaande infrastructuur + vraag overheidspartners
- **2. MVP:** bouwen basisinfrastructuur, informatiepijplijn en eerste platformversie
- **3. Implementatie:** dienstverlening stap voor stap **inrichten, uitrollen, opschalen**
- Onderweg: **versnellers én vertragingen** in elke fase

Tegenslagen & keuzes infrastructuur

- Bestaande technische infrastructuur bleek **onvoldoende voor Woo** (gebruikerservaring, vindbaarheid, schaalbaarheid)
- **Strategische keuze:** oud systeem uitbreiden óf investeren in nieuwe oplossing
- Extra weging: **zorgvuldig omgaan met publieke middelen**
- Eisen infrastructuur: **betrouwbaar & veilig, vindbaarheid, schaalbaar, toekomstbestendig**
- Keuze voor **combinatie bestaande software + nieuwe module van vertrouwde leverancier**
- Oprichting **afdeling IT & Innovatie** → extra technische capaciteit en expertise

Mijlpalen, afronding en iteratief werken

- **Geslaagde end-to-end test:** van aanlevering tot publicatie in één keer goed
- **Mijlpaal vieren met hele team** → zichtbare successen, erkenning, energieboost
- Fases worden **bewust afgerond** met evaluaties en eindverslag → afbakening en overzicht
- Na elke fase: **doelen herijken** – wat werkt, wat beter kan, wat volgende stap wordt
- **Iteratieve aanpak** versterkt het project en maakt bijsturen mogelijk
- **Livegang gepland in december 2025** als belangrijk positief moment
- Ambitie bleef gelijk, maar **meer tijd nodig** door zorgvuldige afwegingen
- MVP gerealiseerd

3. Meting en Validatie

Inhoudelijke check bij partners

Het archief heeft voortdurend contact gehouden met overheidspartners via regiobijeenkomsten om te controleren of het project nog steeds aansluit bij hun behoeften en verwachtingen.

Technische checks

Binnen het project is bekeken welke informatie wordt aangeleverd, hoe deze verwerkt kan worden en of het systeemtechnisch kan omgaan met de gegevens. De end-to-end test heeft daarnaast het volledige proces getest, van informatiepakket tot publicatie.

Stapsgewijze uitrol

Om validatie en schaalbaarheid te combineren, is gekozen om klein te starten met één overheidspartner. Zo kan het project stapsgewijs worden opgeschaald en kan worden bekeken welke extra capaciteit (menselijk of technisch) nodig is voor een bredere uitrol.

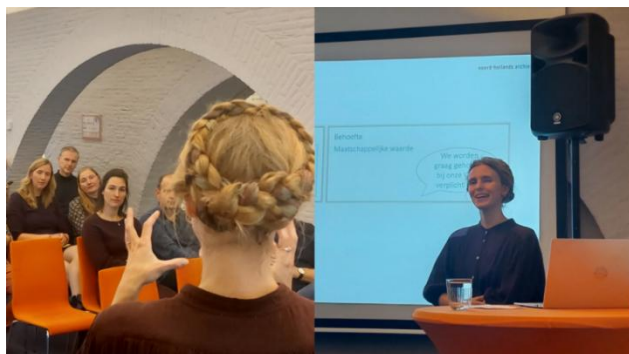
Focus op schaalbaarheid en toekomstbestendigheid

Vanaf het allereerste begin, bij de start van het project, is rekening gehouden met de ambitie om later grootschalig te kunnen werken, zodat het proces stabiel en soepel blijft.

Er is doorlopende geëvalueerd, technische tests gedaan en een stapsgewijze aanpak gevolgd.

4. Het Archief als Nutsvoorziening

KVAN dankt Lizanne Gille – van der Zweth en Noord-Hollands Archief voor het delen van hun ervaringen met het project ‘Woo dienstverlening door het Noord-Hollands Archief’. We sluiten de showcase af met enkele vragen over het archief als nutsvoorziening. Lizanne geeft antwoord:

Denk jij dat een archief wendbaar moet zijn en waarom?

“Dat is zeker heel belangrijk. Een archief moet kunnen inspelen op de wensen van de samenleving, zoals het bieden van betrouwbare overheidsinformatie. Daarnaast spelen archieven een grote rol in het beschikbaar maken van gevalideerde, authentieke en transparante informatie. Daarin moeten we een plek bieden waar burgers onderzoek kunnen doen en zich kunnen verbinden met geschiedenis. Wendbaarheid is dus nodig zodat het archief zowel informatief, toegankelijk en educatief kan zijn en daarmee zichtbaar is voor de samenleving.”

Waarom zet jij je in voor de realisatie van het archief als een verdeelstation?

“Zo'n archief als verdeelstation van informatie helpt de burger toegang te krijgen tot open en transparante overheidsinformatie die anders moeilijk te doorgronden is. Het archief hoort daarbij te helpen, er is maatschappelijke urgentie, het leeft in de samenleving. Als archief moeten we naar buiten treden en overheidspartners ondersteunen. Het archief biedt ook een fysieke plek waar mensen welkom zijn om vragen te stellen, onderzoek te doen en beter te kunnen participeren met de overheid. Ik denk dat dat ook een heel belangrijk punt is.”

Waar ben je het meest trots op bij de realisatie van deze ‘best practice’?

“Sowieso ben ik ontzettend trots dat we straks live gaan met onze Woo-dienstverlening! En specifiek, ik in mijn rol als Adviseur digitale archivering, dat ik heb mogen bijdragen aan de verbinding tussen overheidspartners en archief. Daarin heb ik ook een dienstverlenende rol richting overheidspartners gehad om hen te helpen met hun informatie-vragen. Op die samenwerking ben ik ook trots.”

Wat is jouw werk purpose?

“Ik vind het maatschappelijk belang wel echt heel belangrijk. De rol van het archief daarin en in alles wat we doen. En niet alleen ik, maar ook mijn collega's. In deze baan bij het archief heb ik ‘mijn mensen’ gevonden. De mensen die op de publiekscant zitten of werken aan de restauraties. Iedereen voelt dezelfde relevantie en passie, voor zowel analoge als digitale archiefstukken. Dat geeft energie om te werken, in een omgeving waar we werken aan transparantie en waar de betrokkenheid hoog is. Er is zo enorm veel passie.”

Daarom ben ik ook enorm blij met het programma ‘Het archief als nutsvoorziening’ en de ‘Nutsvoorziening on tour!’ [noot redactie: de reeks van 4 evenementen op verschillende locaties in het land, georganiseerd door KVAN met best practices uit het archiefveld]. Dan wordt zichtbaar waar archieven allemaal al mee bezig zijn. Met het toegankelijk maken van actueel en historisch materiaal en hoe ontzettend maatschappelijk relevant dat is.”

Risico nemen is een goede eigenschap wanneer je aan complexe zaken werkt. Ben je het hiermee eens/oneens en waarom?

“Daar ben ik het wel mee eens. Zeker als het gaat om het delen van je visie. Daar mag je als archief en persoon best wel stelling in nemen, ook al is dat soms spannend. Maar neem nou dit project, het voelt goed stellig te zijn in het positioneren van het Noord-Hollands Archief als hét informatiecentrum voor Noord-Hollanders. Binnen projecten is het uiteraard belangrijk dat het praktisch goed doordacht en ingericht is, zodat risico’s op dat niveau zoveel mogelijk worden gemitigeerd.”

Waarom hebben kleine stappen de voorkeur boven een groter geheel aanpakken?

“Ik bereid projecten liever eerst goed voor en doe onderzoek voordat we echt beginnen. Ik begin graag klein en zet stap voor stap kleine mijlpalen, dat houdt het resultaatgericht. En omdat jezelf en het team telkens iets kleins realiseren, blijft de motivatie goed aanwezig. Zo kunnen we bewust stilstaan bij zowel successen als bij momenten die minder goed gaan, zonder dat het project eindeloos lijkt.”

Wil je verder nog iets kwijt?

“Wat ik nog wel wil benadrukken is dat we ontzettend veel hebben geleerd van andere archieforganisaties. Van Stadsarchief Amsterdam en het Westfries Archief [noot redactie: zie andere kennisdocumenten]. We staan hier echt niet alleen in, het is een beweging vanuit de hele sector. Het werk wordt gedragen door een heel team en ondersteund door onze directeur, Willeke de Groot. Zij heeft er enorm hard aan gewerkt. Net als alle lagen van de organisatie. Misschien staat mijn naam er nu bij, maar het is echt een gezamenlijke inspanning.”

Tot slot

November staat in het teken van de Wet open overheid (Woo). #Woovember is een jaarlijks initiatief dat in het teken staat van openbaarheid, transparantie en kennisdeling rondom de Wet open overheid (Woo). Voor meer informatie: <https://noord-hollandsarchief.nl/woovember>

CONTACT

- > [Noord-Hollands Archief](#)
- > [Lizanne Gille – van der Zweth](#)

Samenvatting – Woo dienstverlening NHA

Eén poort naar overheidsinformatie

- Centrale toegang tot actuele én historische info
- Archiefwet + Woo als één keten
- Recht van de burger op informatie en participatie staat centraal

Meerwaarde voor alle partijen

- Burger: informatie makkelijk vindbaar en herbruikbaar
- Overheid: beter voldoen aan wetgeving, deels ontzorgd
- Archief: eerder aan tafel, betere digitale overbrenging

NHA als kennis- en projectmotor

- Kenniscentrum overheid & archiving by design
- Sparringspartner voor beleid én praktijk
- Versterkte positie als kennispartner

Slimme aanpak, stap voor stap

- Roadmap met POC → MVP → implementatie
- Iteratief werken: testen, leren, bijsturen
- Stapsgewijze opschaling met overheidspartners

Toekomstbestendige infrastructuur

- Bewuste keuze voor betrouwbare, schaalbare oplossing
- IT & Innovatie als nieuwe sleutelspeler
- End-to-end getest: van aanlevering tot publicatie

Schaalbaar en toekomstgericht

- Kleinschalig starten, gericht opschalen
- Continu evalueren en valideren met partners
- Fundament voor Woo-dienstverlening voor de hele regio

Best practices - Het archief als nutsvoorziening | KVAN

Het archief van de toekomst is een nutsvoorziening. KVAN, Koninklijke Vereniging Archiefsector Nederland, neemt het voortouw in de transitie van een centrale naar een verdeelstation: het verdelen distribueren en verrijken van informatie. Er zijn al diverse voorbeelden, zowel van grotere als kleinere instellingen, elk met een eigen aanpak.

In deze reeks presenteren we inspirerende voorbeelden zoals Woo dienstverlening Noord-Hollands Archief dat de potentie van innovatie laat zien. Een inspirerend voorbeeld van een nutsvoorziening.

Wil je meer weten over het archief als nutsvoorziening?

Scan de QRcode en bezoek de projectpagina met alle informatie op de website van KVAN.

